

Tineke Beishuizen

De vrouwen van Fred

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Mijn hakken zakken weg in de vochtige grond tussen de graven. De regen is opgehouden, maar onder de beukenbomen maakt het niet veel verschil, het druppelt gestaag van het verkleurende herfstblad op mijn haren en schouders.

Ik heb er de pest in dat ik mijn paraplu in de auto heb laten liggen, maar ik heb geen zin om terug te gaan, al zou het verstandiger zijn, nu ik eigenlijk niet precies weet in welke richting ik moet lopen.

Na al die keren dat ik bij haar graf heb gestaan dacht ik dat ik haar zonder moeite zou kunnen vinden, maar ergens ben ik een verkeerd pad ingeslagen, en nu weet ik niet meer waar ik haar moet zoeken.

Ik herinner mij de witte rozen waarmee haar kist was bedekt, de vorst die mijn neus prikkelde en het witte waas van rijp over de rulle aarde om haar graf. Maar niet de plek waar we haar achterlieten in de koude zwarte grond.

Ik kijk om me heen en probeer een aanknopingspunt te vinden, maar omdat ik niet weet wat dat zou kunnen zijn schiet ik er niet veel mee op.

Het graf van mam zou ik met mijn ogen dicht kunnen vinden. Niet dat van Fred. Zijn graf heb ik nooit meer opgezocht na de middag dat we een handvol aarde strooiden op zijn kist. Een man die verwarring stichtte. Die ontregelde. Vooral met vrouwen deed hij dat. Je zag het voor je ogen gebeuren. Je maakte het zelf mee. Hij keek je aan en je knieën werden week. Zo simpel was het. Waarmee niet gezegd is dat je dan meteen met hem de struiken in dook, maar je begreep het best als een ander het deed, al keurde je dat natuurlijk ten zeerste af.

In zekere zin gaf het rust toen hij er niet meer was. Ik denk dat het ook voor Carolien zo was. Tegelijk met Fred verdween er een boel gedoe onder de aarde, waardoor de man die ze niet kon vertrouwen veranderde in een man die ze vol kon hangen met deugden, zoals medailles op de borst van een oudgediende.

Zo moeilijk is het niet om leugens over doden in stand te houden.

Het is weer gaan regenen en ik besef dat ik beter naar huis kan gaan. Morgen zal ik Vera's plekje op de plattegrond van de begraafplaats opzoeken, zodat ik haar dan mijn rozen kan brengen.

Als ik me omdraai om naar de ingang te lopen zie ik een eind van mij vandaan een frêle vrouwenfiguur bij een graf staan.

Haar zwarte kleren sluiten nauw om haar lichaam.

Terwijl ik kijk bukt ze zich, legt iets neer en komt weer overeind.

Ik sta als aan de grond genageld. Ik heb dit eerder meegemaakt, op deze zelfde begraafplaats. Maar tegelijkertijd weet ik dat het onzin is. Er zijn meer tengere vrouwen die op een regenachtige zondagmiddag bloemen neerleggen op een graf. Ik druk het boeket tegen me aan en loop zonder nog in haar richting te kijken naar mijn auto.

Als ik begin weg te dommelen, laat mijn mobiel het sentimentele riedeltje horen dat ik al lang had willen vervangen.

Het is later geworden dan ik van plan was. In mijn bed, dat groter en kouder leek dan het in werkelijkheid is, heb ik met open ogen naar het plafond liggen staren, verlangend naar een slaap die niet wilde komen. Het ronddwalen op het kerkhof heeft herinneringen losgemaakt die ik voorgoed achter me zou willen laten, tegelijk met de mensen om wie het gaat.

Maar zo werkt het niet.

De doden laten me niet met rust, niet zolang ik zelf nog leef. Ze kijken me aan, praten tegen me en stellen vragen waarop ik toen ze nog leefden het antwoord al niet wist, en nu achteraf nog minder.

Dat iemand dit onmogelijke uur van de nacht uitkiest om mij te bellen, is bijna welkom. Maar dat de beller een afgeschermd nummer heeft irriteert me, omdat ik niet inzie waarom ik mijn naam zou noemen tegen iemand die zelf op dat moment nog anoniem is.

‘Ja,’ zeg ik.

Een zacht lachen in mijn oor.

‘Jezus, Tess, wat klink jij toch altijd hartelijk!’

‘Met wie spreek ik?’ informeer ik.

‘Is mijn stem zo veranderd in tien jaar?’

‘Sorry, maar ik heb geen zin in raadseltjes,’ zeg ik, en ik druk het gesprek weg.

Waarna ik met mijn mobiel in mijn hand blijf wachten, want iemand die op zo’n manier een telefoongesprek begint geeft de moed niet snel op.

Weer dat verdomde riedeltje. ‘Ja.’

‘Echt iets voor jou om niet te laten merken dat je me vanmiddag zag.’

Ik haal diep adem.

‘Ik ben terug, Tess. Ik ben er weer. Ik zou je graag weer eens zien.’

Ik voel er niets voor.

Het is al erg genoeg, het schuldgevoel dat nog steeds de kop opsteekt, ook al is het nu tien jaar geleden. De laatste aan wie ik behoefte heb, is Noor om het allemaal weer eens extra op te rakelen.

Nog steeds begrijp ik niet waarom we ons door haar lieten manipuleren. Waarom we haar hielpen met het uitvoeren van haar stompzinnige plannetjes, waarmee ze maar één doel voor ogen had: een avontuurtje met de man van Caro. Dat zoiets banaals zo slecht kan aflopen: Fred dood na een hartaanval, Vera vermoord en Carolien weduwe.

Soms lijkt het gisteren dat we het lichaam van Fred wegwerkten, klungelige amateurs die we waren, en er dan ook nog trots op zijn dat het lukte! Kon je ze maar wegbergen, zulke herinneringen, op een onvindbare plek. Maar ik heb allang niet meer de illusie dat ik ook maar iets onvindbaar kan maken voor mijn geheugen, dat als een bloedhond het spoor volgt en altijd weer terechtkomt bij het diepst weg-

gestopte, het meest ongewenste.

Fred die we in landbouwplastic rolden en die onder onze ogen veranderde in een wat lastig hanteerbaar pakket.

Ik heb hem even gestreeld, daar waar ik in een vormloze klomp zijn hoofd vermoedde.

Fred de lover.

Fred de bedrieger.

Fred.

De moord op Vera betekende het einde van ons vriendinnenclubje, vijf vrouwen die tot dat moment zo naïef waren te denken dat ze werkelijk iets voor elkaar betekenden. Natuurlijk hadden we zo onze ideeën over elkaar, maar humor en kritiek lagen in elkaars verlengde, en als er ruzie was, kwamen we er altijd wel weer uit. We konden veel van elkaar hebben, en vooral als we met z'n allen aan het doorzakken waren, hadden we het gevoel dat ons niets kon overkomen en dat onze vriendschap zou duren tot de een na de ander er niet meer zou zijn.

Met Vera's dood kwam er ineens een einde aan dat tijdperk.

We hebben nog een tijdje op onze vaste donderdagmiddag bij elkaar gezeten in café De

Maegd, maar de stemming wilde niet komen. De afwezigheid van Vera was te pijnlijk, we konden moeilijk doen alsof het de gewoonste zaak van de wereld was dat een van onze dierbaarste vriendinnen met een ingeslagen schedel in haar eigen keuken was aangetroffen.

Het was een periode waarin we stuk voor stuk pittig ondervraagd werden door de recherche, maar geen van ons werd ooit serieus verdacht.

Na een tijd hoorden we er trouwens niets meer over, waarschijnlijk omdat Vera's moord ergens op een plank met cold cases was beland.

Maar de goede tijden waren voorgoed voorbij, we wisten het zonder dat we het uitspraken, en zonder afscheid van elkaar te nemen zijn we onze eigen weg gegaan. Noor vertrok met haar rijke minnaar naar de Antillen, Minka verhuisde nogal onverwacht naar Alkmaar, waar Roel een tree hoger op zijn carrièreladder kon komen, en Carolien, nog maar zo kort weduwe, sloot zich met haar verdriet op in haar huis. Ik ging achter mijn computer zitten en schreef eindelijk het boek dat ik al zo lang had willen schrijven en dat ik in verrassend korte tijd uit mijn computer ramde toen ik er eenmaal aan begonnen was.

Ik had er dan ook lang genoeg over na kunnen denken in de tijd dat ik oenige reclametekstjes schreef voor serviesgoed en mijn gevoel van eigenwaarde in stand probeerde te houden door mij voor te stellen dat ik eens een succesvol auteur zou zijn.

Terug naar Delfzijl, mijn verhaal over de moord door een thrillerschrijver op een hoer in Delfzijl, kwam tot mijn verbijstering als een speer in de top zestig terecht. Vier sterren op een crimesite op internet, die vooral de scènes roemde waarin een gestoorde vrouw een vriendin in haar kelder gevangenhoudt. En twee sterren in een weekblad waarvan de recensent de scènes waarin een gestoorde vrouw een vriendin in haar kelder gevangenhoudt over the top vond, een volgens hem goedkope truc om te suggereren dat het om een bloedstollende story ging.

En terwijl ik wakker lag van die twee sterren, was het boek niet aan te slepen. Met als enig nadeel dat mijn uitgever met de verplichting om een volgend en minstens zo succesvol boek te schrijven per ommegaande een zware last op mij legde.

Mijn uitgever vond dat ik vooral veel lezin-

gen moest geven, dat was goed voor de naamsbekendheid. Onze gesprekken vonden plaats in een indrukwekkend, monumentaal pand aan de Herengracht, waar ik de eerste keer van schroom bijna onderuitging in de brede marmeren gang. Het soort gebouw dat zo'n indruk maakt op beginnende schrijvers dat ze zonder tegenspraak een lullig royaltypcentage aavaarden, blij als ze zijn dat ze toegang hebben tot die tempel van de literatuur.

‘Waar moet ik dan over praten?’ vroeg ik in lichte paniek.

‘Vooral over je boek, natuurlijk, want dat verkoop je in de pauze met je handtekening erin. Over schrijven in het algemeen horen mensen ook graag. En vertel iets over je leven. Het maakt niet zoveel uit wat je zegt, mensen vinden het hoe dan ook leuk om met een auteur te praten.’

‘Auteur’ noemde hij mij!

Dat voelde goed, al klonk het wat overdreven. Er was dus maar één boek voor nodig om ‘auteur’ genoemd te worden? En dat terwijl ik onder aan de berg Olympus stond met Tommy Wieringa en Peter Buwalda er onbereikbaar bovenop, hun kop in de wolken. Maar de uitgever was tevreden. Een plekje in de top zestig